

Alfonz Zajec – utrinki ob njegovi 80-letnici

Lavreat Alfonz Zajec je na novega leta dan praznoval okrogli jubilej in dobra dva tedna zatem, 17. januarja 2012, je bil gost Blaznikovoga večera v kašči. Pogovor z njim smo načrtovali tudi zato, ker je častni član našega muzejskega društva. Na omenjenem večeru je njegova pripoved odstrla zanimiva poglavja iz bogatega življenja, polnega preizkušenj, ki pa ga niso nikoli strle. Postal je moder mož in pri tem ostal optimist. Žirovec, rojen na Dobračevi, je bil vso delovno dobo zaposlen v domači čevljarški stroki, v Alpini, veliko let kot nabavni referent. Ob tem je bil od mladih let povezan s kulturo. Miha Naglič ga je v Žirovskem občasniku predstavil takole: ... *kot igravec in režiser, pevec v zborih, plesni učitelj, urednik, predvsem pa domoznanec, muzealec ...* »živi leksikon« ...¹ Kdorkoli išče podatke o Žireh in Žirovcih, ne more mimo njega. Prej ali slej ga bo kdo napotil k njemu, kjer bo iskano dobil ali izvedel, kje bi se še kaj našlo.

Alfonz Zajec

Pri svojem poklicnem delu je naletel na nekatere stare *čevljarške* predmete in se zavzel za njihovo ohranitev; to je bil začetek žirovske muzejske zbirke. Maja 1970 je bil na pobudo Muzejskega društva (MD) Škofja Loka v Žireh sestanek, na katerem so ustanovili žirovski *pododbor* MD Škofja Loka. Alfonz Zajec je postal njegov predsednik in po funkciji so ga kooptirali v Izvršni odbor (IO) MD. Na Žirovskem pa so nadaljevali z zbiranjem različnih muzealij. Oktobra 1973 so na predlog dr. Blaznika in s pomočjo IO zbrane predmete prestavili v staro šolo, kjer so odprli *Muzej Žiri* – s čevljarским in čipkarskim oddelkom. Zaradi takratnih

1 Miha Naglič, Intervju ... V: Žirovski občasnik 41, Žiri : Muzejsko društvo, 2011, str. 32–67.

predpisov so morali konec leta 1975 žirovski pododbor MD preimenovati v *Muzejsko društvo Žiri*. Oktobra 1978 so odprli tretji oddelek muzeja, in sicer zbirko iz časa NOB, maja 1980 pa še stalno zbirko umetniških slik žirovskih slikarjev. Alfonz Zajec je bil predsednik MD Žiri do leta 1982 in do takrat tudi njegov predstavnik v IO MD Škofja Loka. V letih od 1974 do 1992 je v Loških razgledih objavil devet prispevkov z žirovskega območja.

Leta 1993 je bil *za izredne zasluge pri delovanju društva* imenovan med častne člane MD Škofja Loka. Od leta 2000 je tudi častni član MD Žiri.

Po upokojitvi, v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, je začel zbirati podatke o ljudeh in domačijah na Žirovskem. Najprej je zbral vse podatke o starih in novih hišnih številkah po vaseh. Nadaljeval je s prepisovanjem podatkov o porokah in smrtih iz *repertorijev* žirovske župnije, od okoli 1825 do leta 1940. Prepisane podatke dopolnjuje. Od leta 1941 naprej so podatki dostopnejši, zato pretekle in tekoče zbrane opremlja še z naslovi in rojstnimi podatki, pri umrlih tudi z vzrokom smrti. Posebej spremlja smrti, katerih vzrok je bila nesreča. V desetletjih vestnega in sistematičnega dela je nastala bogata in pestra zbirka podatkov. Že desetletja sprti zapisuje zanimive in pomembne dogodke na Žirovskem. Čez leta bodo zapisi pomemben prispevek k zgodovini Žirov in okolice.

Gospod Alfonz Zajec je imeniten sogovornik, ki ve, kaj povedati, to pa pove tako, da poslušalca pritegne. Suhoparni podatki so zanj samo osnova, na katero takoj nasloni zgodbo, ki ostane v spominu. Ko sem iskal podatke o žirovskih zdravnikih in babicah, sem ga večkrat obiskal in vselej izvedel več, kot sem pričakoval. Njegovi podatki so zgledno urejeni, pri vsaki obravnavani osebi sem izvedel še kakšen zanimiv dogodek; včasih tudi takšnega, ki ni za objavo. Njegova radoživost je najboljša zagotovilo za uspešno nadaljevanje njegovega poslanstva.